

POLITSEI- JA PIIRIVALVEAMET

Jüri Taal
Baltic Workboats AS
teade@bwb.ee

Meie 05.04.2024 nr 20-2.15/70-16

Rando Varblane
rando.varblane@bwb.ee

Pretensioon

Lugupeetud Baltic Workboats AS esindaja Jüri Taal

Politsei- ja Piirivalveameti (edaspidi tellija) ning Baltic Workboats (edaspidi täitja) vahel on riigihanke „Kinniste veesõidukite soetamine“ (viitenumber: 253263, edaspidi riigihange), tulemusena sõlmitud 23.03.2023 hankeleping nr 20-2.15/70-14 (edaspidi ka leping), mille alusel pooled leppisid kokku 3 mootorpaadi ostmises koos lisavarustusega lepingus sätestatud tingimustel ja korras.

Vastavalt lepingu punktile 8.2 kohustus täitja lepingu tingimustele vastava 1. mootorpaadi tellijale üle andma hiljemalt 12 kuud peale lepingu sõlmimist ning teise ja kolmanda mootorpaadi mitte hiljem kui 15 kuud peale lepingu sõlmimist. Seega oli lepingu kohaselt 1. mootorpaadi üleandmise tähtpäev 23.03.2024. Täitja teavitas 02.02.2024 tellijat 1. mootorpaadi üleandmise tähtaja pikendamist kuni 19.04.2024.

Tellija on põhjalikult analüüsinud täitja poolt esitatud põhjendusi, miks ei ole võimalik tähtaegselt 1. mootorpaati üle anda. Täitja on viidanud vääramatule jõule, mis on tingitud tarneraskustest seoses Suessi kanali sulgemisega ja kaubateede muutumisele oluliselt pikemaks. Täitja on täiendavalt esitanud 06.02.2024 tootja seletuskirja, kus on viidatud vääramatule jõule, kuid selles kirjas on mainitud üksnes tarneraskusi seoses kojameeste juhtpaneeli ja elektrisoojendusega pihusti tarnimisega, mis tagavad riigihanke tehnilise kirjelduse punktides 8.6ja 8.7 sätestatud nõuete täitmise.

Viidatud probleemid Lähis-Idas algasid 07.10.2023 toimunud Hamasi rünnakuga Iisraelile ja täitja kirjutab, et tegi mootorpaadi komponentide tellimuse 16.10.2023. Kuid kirjast ei selgu, miks ei tehtud nimetatud tellimust varem, sest vastav hankeleping sõlmiti 23.03.2023. Seega ei ole tegemist vääramatu jõu takistusega, kuna täitja viivitas oluliselt oma lepingust tulenevate kohustuste täitmise alustamisega ja võttis ise sellega riski, et ei jõua õigeaks ajaks valmis. **Täitja ei ole põhjendanud, miks ta tegi tellimuse alles 16.10.2023 ehk 6 kuud hiljem kui oleks pidanud. Nimetatud tegevus on käsitletav täitja hoolsuskohustuse rikkumise na võlaõigusseaduse (edaspidi VÕS) tähenduses.**

VÕS § 103 lg 3 kohaselt kui vääramatu jõu mõju on ajutine, on kohustuse rikkumine vabandatav üksnes aja vältel, mil vääramatu jõud kohustuse täitmist takistas. Kuna leping sõlmiti 23.03.2023, aga vääramatu jõuna käsitletavat asjaolud (Suessi kanali sulgemine) leidis aset alles oktoobris, ei saa kuidagi väita, et kogu lepingu kehtivuse aja või vahetult pärast

lepingu sõlmimist oleksid esinenud täitja poolt viidatud vääramatu jõu asjaolud. Täitjal ei ole õigust ainuisikuliselt otsustada vääramatu jõu asjaolude üle ning vääramatu jõuna ei kvalifitseeru täitja 6-kuuline viivitus lepingulise kohustusega täitmisega alustamisel. Vastavalt lepingu punktile 12.6 fikseeritakse vääramatu jõu asjaolud poolte poolt vähemalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Pooled ei ole seda teinud.

Pooled on pidanud läbirääkimisi 1. mootorpaadi täpse valmimise teemal ja tellija on leidnud, et hiline mine on suures osas tingitud täitja tegevusetusest ega aktsepteerinud seetõttu toodud põhjendusi. Lepingus toodud tarneajad on täitja enda poolt pakkumuses toodud ja eelkõige just lühikeste tarnetähtaegade tõttu võrreldes teiste pakkujatega riigihankes, osutus täitja pakkumus edukaks. Täitja soov pärast lepingu sõlmimist pakkumuses esitatud tarnetähtaegade muutmiseks viitab täitja pahausksusele. Siiski edasise hea koostöö huvides ja hea tahte väljendusena andis tellija oma 22.02.2024 e-kirjaga täiendava 2-nädalase tähtaja lepingust tuleneva kohustuse täitmiseks, lähtudes VÕS § 114 lg 1. Vastavalt tellija e-kirjale lepiti kokku uus tähtaeg 1. mootorpaadi üleandmiseks 05.04.2024.

Alates 01.04.2024 on tellija esindajad viibinud täitja juures Nasval, et valmistada ette 1. mootorpaadi vastuvõtmist vastavalt lepingule ja kokkulepitule. Lepingu punkti 2.1 kohaselt on lepingu lahutamatuks osaks muuhulgas riigihanke alusdokumendid ja täitja pakkumus. Vastavalt riigihanke alusdokumentide osaks olevale tehnilise kirjelduse (edaspidi TK) punktile 1.2 peab mootorpaat olema projekteeritud ja ehitatud heade laevaehitustavade kohaselt ning vastama seda tüüpi veesõidukite suhtes kohaldatavatele reeglitele ja standarditele. Lisaks tuleb järgida käesolevas TK-s sätestatud tingimusi. Olukordades, mis ei ole täpselt määratletud tuleb lähtuda parimast laevaehituse praktikast. TK punkti 1.4 kohaselt peab mootorpaadi disainimisel ja ehitamisel erilist tähelepanu pöörama meeskonna ning reisijate ohutusele ning ergonoomikale, et tagada nende opereerimise võime ka rasketes ilmaoludes ja piiratud nähtavuse juures.

Nüüdseks on selgunud on, et 1. mootorpaat ei ole vastuvõtmiseks valmis, see ei vasta eeltoodud TK punktides 1.2 ja 1.4 sätestatud nõuetele ning sellel on 04.04.2024 toimunud vastuvõtukatsetuste järgselt järgmised puudused:

1. Mootorpaadi vastuvõtmiseks peab see olema komplektne ja vastama lepingu tingimustele. Kogu mootorpaadi varustus peab asuma selle jaoks ettenähtud kohtadel. Hetkel puuduvad mootorpaadil restid ahtri platvormil ja parraste käiguteedel. Selle asemel on ahtriplatvormile paigaldatud puitlaastplaat ning parda käiguteedel puuduvad restid täielikult. Puitlaastplaat ei ole veesõidukile absoluutselt sobilik materjal (vt lisa 1 foto).
2. Mootorpaadi tippkiirus peab vastavalt TK punktile 4.7 olema vähemalt 35 sõlme. 04.04.2024 toimunud katsetusel oli mootorpaadi tippkiirus 33 sõlme, mis ei vasta TK nõuetele.
3. Mootorpaadi parda käiguteed on ilma restideta väga kitsad ja ohtlikud. Seega ei ole ohutus tagatud ja mootorpaat ei vasta TK punktis 1.4 toodud nõuetele (vt lisa 2 foto).
4. Vastavalt TK punktile 8.6 peavad tuuleklaas ja küljeklaasid olema varustatud elektrimootorilt töötavate mitmekiiruseliste kojameestega. Kojamehed on paigaldatud, kuid puudub nende kiiruse reguleerimise võimalus.
5. Vastavalt TK punktile 8.7 peavad tuuleklaas ja küljeklaasid olema varustatud soojustusega klaasipesuritega ja elektrisoojustusega, kuid antud momendil puuduvad pesusüsteemi olulised komponendid, mis ei võimalda aknapesusüsteemi eesmärgipäraselt kasutada, sest kiiruse reguleerimine astmeliselt pole võimalik. Kojameeste lüliti lahendus ei vasta headele laevaehitustavadele ja see ei ole kindlasti

parim laevaehituspraktika (vt lisa 3 foto).

6. Vastavalt TK punktile 8.5 peab müratase olema alla 65dB. Kuna nõutud kiiruse saavutamiseks vahetatakse välja veepaiskur, testitakse mürataset uuesti ja pole teada, kas nõutav müratase saavutatakse.

Vastavalt lepingu punktile 8.6 on tellijal õigus asju mitte vastu võtta kui asi ei vasta lepingus sätestatud tingimustele ja nõuda lepingu tingimuste täitmist. Tellijal on õigus esitada pretensioon enne asja vastuvõtmist ja täitja on kohustatud mittevastavused likvideerima vastavalt tellija poolt ette antud tähtajaks.

Käesolevaga annab tellija teada, et eeltoodud põhjustel ei saa tellija lepingu esemeks olevat 1. mootorpaati vastu võtta, sest mootorpaat ei ole eesmärgipäraselt kasutatav ega vasta lepingu tingimustele ning esitab pretensiooni.

Tellija on seisukohal, et täitja on rikkunud lepingust tulenevat kohustust lepingu tingimustele vastav lepingu ese tähtaegselt üle anda. Tellija kohustab täitjat viima lepingu esemeks olev 1. mootorpaat vastavusse lepingu tingimustega, ehk likvideerima eeltoodud puudused hiljemalt 19.04.2024. Juhul kui nimetatud tähtpäevaks ei ole puudused kõrvaldatud, on tellijal vastavalt lepingu punktile 14.3.2 õigus leping etteteatamistähtajata üles öelda.

Tellija ei pea põhjendatuks ega vajalikuks anda täitjale lisaks täiendavaid tähtaegu kohustuse täitmiseks. Tellija juhib ühtlasi täitja tähelepanu VÕS § 114 lõikele 2, mille kohaselt ei vabasta täiendava tähtaja andmine võlgnikku vastutusest kohustuse rikkumise eest.

Vastavalt lepingu punkti 13.1 kohaselt kui täitja viivitab asjade tellijale üleandmisega, on tellijal õigus nõuda ja täitjal kohustus tasuda leppetrahvi 0,15% lepingu hinnast iga viivitatud kalendripäeva eest, kuid mitte rohkem kui 20% protsenti nimetatud maksumusest. Võttes arvesse lepingu hinda 2 216 0000 eurot ilma käibemaksuta, on leppetrahvi suuruseks lepingu eseme üleandmisega hilinemise korral 3324 eurot päevas. Nimetatud leppetrahvi hakkab tellija arvestama alates 06.04.2024.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Veiko Kommusaar
peadirektori asetäitja piirivalve alal

Lisad:

Lisa - 1
Lisa - 2
Lisa - 3